
ZESZYTY NAUKOWE WYŻSZEJ SZKOŁY PEDAGOGICZNEJ
W BYDGOSZCZY
STUDIA PEDAGOGICZNE z. 35
Pedagogika Przedszkolna i Wczesnoszkolna (14)

GABRIELA WERNICKA

I DLA DZIECI MŁODSZYCH ŚWIAT JEST PEŁEN MUZYKI
XII MIĘDZYNARODOWE SYMPOZJUM KODALYOWSKIE W ASSYZU

IKS - International Kodaly Society organizuje co dwa lata, od ponad 20 lat, międzynarodowe spotkania zwolenników koncepcji muzyczno-pedagogicznej Zoltana Kodaly'a - węgierskiego kompozytora i pedagoga.

W 1995 roku Sympozjum odbyło się w Assyżu (Włochy) w dniach 16-22 sierpnia przy współpracy z AIKEM - Associazione Italiana Kodaly per l'Educazione Musicale we Florencji. Zgromadziło 80 uczestników z kilkunastu krajów świata, m.in. z Australii, Japonii, USA, Kanady, Filipin, Korei Pd. i z wielu krajów europejskich.

Uczestnicy reprezentowali różne zainteresowania, przede wszystkim metodyczne, ale również badawcze - w tym muzykologiczne, psychologiczne, pedagogiczne i czysto artystyczne (chóry, koncerty fortepianowe, smyczkowe, recitale wokalne).

Tematem łączącym te zainteresowania było główne hasło Sympozjum: MUSIC AS POETRY - KODALY'S GENIUS TOWARDS THE FUTURE (MUZYKA JAKO POEZJA - Pedagogika Kodaly'a wobec wyzwań przyszłości). Prezesem AIKEM-u jest profesor Giovanni Mangione, który wygłosił referat inauguracyjny nawiązujący do tematu Sympozjum pt. *Muzyka jako poezja, dlaczego?* Jane Sinor - prezes Międzynarodowego Towarzystwa Kodalyowskiego jest prodziekanem Uniwersytetu w Bloomington w USA, wystąpiła z referatem *Kto jest dobrym nauczycielem muzyki?* Autorka zaakcentowała postawę nauczyciela jako człowieka wrażliwego na kontakt ze światem przyrody i ludzi, przekazującego swoim uczniom tę wrażliwość i spojrzenie na to, że świat jest pełen muzyki i tym samym wielką orkiestrą. Debaty i inne spotkania towarzyszące Sympozjum odbywały się w sali konferencyjnej hotelu Cittadella Cristiana, a koncerty - w sali teatralnej hotelu.

Program obrad obejmował w większości prezentacje włoskich doświadczeń w zakresie stosowania zasad pedagogiki Kodaly'a i własnych tradycji od czasów Guido z Arezzo do czasów Goitre, we wdrażaniu relatywnej metody kształcenia słuchu i czytania muzycznego. Interesujące były wystąpienia metodyczne z praktycznym pokazem na miejscu lub taśmach video.

Pani Miyako Furiya z Japonii wystąpiła z referatem pt. *Charakterystyka tradycji muzycznej w Japonii w odniesieniu do koncepcji Kodaly'a*. Na filmie video przedstawiła nam tradycyjną muzykę japońską związaną z obrzędami ludowymi, instrumentami, śpiewem i tańcem w wykonaniu dzieci. Ubrane w stroje ludowe śpiewały ze starego pisma nutowego (neumicznego) i grały na instrumentach ludowych sztabkowych, naturalnie strojonych. Shogai - zaśpiewaj, potem zagraj tak na instrumencie - to naturalne nawiązanie do koncepcji Kodaly'a w nauce muzyki.

Helga Szabó z Węgier - solfeżystka, metodyk muzyki, wykładowca na Uniwersytecie w Budapeszcie, prowadzi seminaria w Keéskemet, przeprowadziła lekcję pokazową z chórem "Kusanomi Children's" z Japonii na temat czytania nut głosem solmizacją relatywną w zapisie na pięciolinii w układzie dwugłosowym oraz śpiewania solmizacją ze słuchu i w kanonie.

Giovanni Mangione wystąpił z pokazem na taśmie video na temat: *Czego nauczyłem podczas 25 lat doświadczeń w duchu Kodaly'a?* Lekcja była przeprowadzona z uczniami klas IV-VI, wśród których przeważali chłopcy! Panowała wielka spontaniczność, zaangażowanie, samodzielność i ekspresja w prowadzonych ćwiczeniach rytmicznych, solfeżowych i w grze na instrumentach opartych na śpiewie solmizacją relatywną, sylabizacji rytmicznej z wykorzystaniem ruchu na poczucie metrum. Był to w swoim rodzaju koncert dla zgromadzonych licznie rodziców i środowiska szkolnego.

Claudio Lagomarsini i Davide D'Urso z Włoch są młodymi nauczycielami w szkole muzycznej im. R. Goitre w miejscowości Gorganzola (w prowincji Mediolan). Przedstawili nam jak pracują z dziećmi stosując metodę relatywną w śpiewie i w czytaniu rytmu oraz w nauce gry na instrumentach (fortepianie, klarnecie, gitarze i flecie).

Vannamaria Chiavazza z Włoch jest nauczycielką w powszechnej szkole elementarnej, wystąpiła z pokazem na video na temat: *Ćwiczenia w szkole elementarnej*. Jedno z nich dotyczyło

wprowadzenia określonego rytmu poprzez inscenizację. Zabawa inscenizowana wykonana była w formie teatrzyku muzycznego. Na scenie ustawione rekwizyty imitowały podwórko z kurnikiem, dzieci ubrane w stroje śpiewały ludową melodię grając na instrumentach z przerywnikiem rytmicznym, w czasie którego mówiły sylabami rytmicznymi naśladowując "rozmawiające" ptactwo. Można było zauważyć, że była to okazja do zaprezentowania swoich umiejętności muzycznych przed rodzicami i kolegami. W czasie trwającego niemal tydzień Sympozjum wygłoszono wiele referatów, w których m.in.:

- 1) prezentowano wyniki badań nad podstawami rozwoju muzycznego z uwzględnieniem podejścia kodalyowego;
- 2) przedstawiono wdrażanie systemu wychowania muzycznego Z. Kodaly'a;
- 3) wyrażano poglądy, że nie można rozwijać podstawowych kompetencji muzycznych w człowieku bez "literalizacji muzycznej" (czytania i pisania muzycznego);
- 4) w rozważaniach historycznych, filozoficznych i muzykologicznych przedstawiono walory humanizmu w systemie wychowania muzycznego.

W części koncertowej udział wzięli: amatorski chór "Cantori di Assisi", prowadzony przez Ojca franciszkanina Evangelistę Nicolini, "Northwest Girlchoir" z USA, kwartet smyczkowy "Nuove Sincronie" z Włoch, duet szwajcarsko-włoski Elisabeth Promonti (sopran) i Othmar Trenner (fortepian), duet z Belgii Martine De Craene (sopran) i Gilbert De Greeve (fortepian), Dénes Legány - pianista z Węgier oraz dziecięcy chór "Kusanomi" z Japonii.

Zgodnie z programem zwiedziliśmy średniowieczne miasto Gubbio, malowniczo położone w górach Apeninach oraz bazylikę św. Franciszka, gdzie odbył się również koncert specjalny dla uczestników Sympozjum. Sympozjum wykazało, że pedagogika Kodaly'a jest nadal inspiracją dla rozwoju różnorodnych kierunków i podejść w pedagogice muzycznej, w tym również instrumentalnej. Uwidocznia się coraz więcej związków między pedagogiką kodalyowską a etnomuzykologią, psychologią muzyki, filozofią. W sposób zdecydowany uwidoczniało się coraz powszechniejsze przekonanie, że nie można rozwijać podstawowych kompetencji muzycznych w człowieku bez "literalizacji muzycznej" (czytania

i pisania muzycznego). Szczególną rolę w tym procesie, jak i w rozwoju myślenia muzycznego odgrywa tzw. metoda relatywna. Sympozjum uwidoczniało zdecydowanie, że pedagogika kodalyowska rozwija się dynamicznie na całym świecie, również w krajach Dalekiego Wschodu.

Następne Sympozjum w 1997 r. odbędzie się w Manili na Filipinach pod hasłem: East - meets WEST in MUSIC.